
Plac Przymierza

Dzielnice: Praga Południe

Osiedla: Saska Kępa

Atrybuty: Nazwy pochodzące od wyrazów pospolitych Nazwy określające

Rok utworzenia nazwy: 1926

Opis

Przymierze - rodzaj umowy międzynarodowej, w której obie strony obiecują sobie współpracę polityczną i wojskową.

Ciekawostki

Nazwa nadana wg obowiązującego tu klucza międzynarodowego.

Stan obecny:

Pomnik Stefana Żeromskiego. Popiersie powstało dzięki TPW Oddział Saska Kępa, wykonał je Stanisław Sikora w darze dla Warszawy. Odświeżenie 16.09.1987 dokonała córka pisarza, Monika Żeromska. Pierwotnie ustawiony był przed kinem Sawa, ale po wybudowaniu parkingu przed kinem w 1993 i zlikwidowaniu kina pod nowe budynki, nieco przesunięto pomnik pod apartamentowiec Exbud Plaza w 2001.

Nr 1: Dom wielorodzinny. Przedwojenny. Jego jednym z pierwszych lokatorów był Rudolf Herrnstadt (18 III 1903 - 28 VIII 1966) - niemiecki dziennikarz, działacz antyfaszystowski i agent sowieckiego wywiadu. Pochodził z prawniczej rodziny żydowskiej osiadłej w Gliwicach. Początkowo studiował prawo w Heidelbergu, jednak szybko związał się z prasą - najpierw jako zecer z później już jako dziennikarz. W 1929 roku wstąpił w szeregi Komunistycznej Partii Niemiec, rok potem stał się sowieckim agentem. W 1933 roku, gdy Adolf Hitler doszedł do władzy, przyjechał do Warszawy. Na wieść o wybuchu II wojny światowej wyjechał do Związku Radzieckiego, gdzie w Moskwie został przyjęty w poczet członków KPZR. Po zakończeniu działań wojennych aktywnie działał w Narodowym Komitecie Wolnych Niemiec. Był jednym z kordynatorów sowieckiej administracji w Meklemburgii. Został również redaktorem naczelnym gazety "Neue Deutschland". W 1953 roku, na fali masowej krytyki systemu, musiał jednak z tej funkcji zrezygnować. Zmarł w Halle (Saksonia-Anhalt). Po wojnie zamieszkała tu profesor Halina Kurkowska (1922-1983) - językoznawca, specjalistka w zakresie słowotwórstwa i leksykografii, wieloletni wykładowca Uniwersytetu Warszawskiego, mająca

w swoim dorobku takie publikacje, jak "Budowa słowotwórcza przymiotników polskich", "O nowym słownictwie polskim", "Polszczyzna ludzi myślących" (autorka), "Kultura języka polskiego", "Mały słownik frazeologiczny", "Słownik poprawnej polszczyzny", "Zagadnienia poprawności gramatycznej", "Stylistyka polska", "Współczesna polszczyzna" (współautorka).

Nr 2: Dom wielorodzinny. Przedwojenny.

Nr 3: Dom wielorodzinny. Przedwojenny. Jednym z jego pierwszych lokatorów był malarz i grafik Zygmunt Lorenc, autor projektów herbów województw II Rzeczypospolitej, których nadanie uniemożliwił wybuch II wojny światowej.

Nr 4: Dom wielorodzinny. Przedwojenny.

Nr 6: Sawa Park. Zespół dwóch apartamentowców z galeriami handlowymi, powstałymi w 2002 w pracowniach APA Wojciechowski i AMP Atelier.

~ Kino Sawa. Powstało w 1957-63 wg proj. Mieczysława Jelińskiego i Stefanii Wielądek. Pierwotnie przeznaczone było dla Zielonej Góry. Projektem wnętrz zajął się Włodzimierz Vetesco. Pierwszym filmem była „Mansarda Konrada Nałęckiego. Było to 77 kino Warszawy.

~ Syrenka. Stała tu w 1973, wykonana przez Jerzego Chojnackiego. W 1990 została zniszczona i leżała jakiś czas pod drzewem. Obecnie ją odrestaurowano i postawiono przed UD Praga Południe ul. Grochowska 274.

Nr 8: Wieżowiec. Mieszkała tu Grażyna Władysława z Sokołowskich Lipińska ps. "Danuta" (1902-1995) - harcerka, żołnierz Legionów Polskich, obrończyni Lwowa podczas I wojny światowej, uczestniczka wojny polsko-bolszewickiej, w czasie okupacji hitlerowskiej szef wywiadu AK na Wschodzie, autorka książki "Jeśli zapomnę o nich...", odznaczona m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Virtuti Militari i Krzyżem Kawalerskim Orderu "Polonia Restituta". Na ścianie bloku od strony ulicy jej postać przypomina tablica pamiątkowa. Mieszkał tu również Tadeusz Bartosik (1925-1985) - popularny aktor i reżyser związany w trakcie swojej kariery z kilkoma teatrami: Powszechnym, Narodowym, Ateneum, Dramatycznym i Polskim. W swym dorobku miał kilkadziesiąt ról teatralnych (w tym także w Teatrze Telewizji - Radost w "Ślubach panińskich" A. Fredry, Ambroży Jenialkiewicz w "Wielkim człowieku do małych interesów" A. Fredry, tytułowa rola w "Panu Damazym" J. Blizińskiego, Charley w "Śmierci komiwojażera" A. Millera, Charlie Chan w "Za kurtyną" E. D. Biggersa), zagrał w kilkunastu filmach ("Tysiąc talarów" reż. S. Wohl, "Zezowate szczęście" reż. A. Munk, "Samson" reż. A. Wajda, "Sowizdrzał świętokrzyski" reż. H. Kluba, "Lekcja martwego języka" reż. J. Majewski, "Smażalnia story" reż. J. Gębski) i serialach telewizyjnych ("Zaklęty dwór" reż. A. Krauze, "Do przerwy 0:1" reż. S. Jędryka), nagrał też kilkadziesiąt bajek muzycznych dla dzieci.

Data nadania nazwy: rok 1926